

Vergaderjaar 1984–1985 Nr. 202b

18 738

Instelling van een provincie Flevoland, indeling bij die provincie van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad en Zeewolde en overgang naar die provincie van de gemeenten Noordoostpolder en Urk; tevens houdende wijziging van de Provinciewet en enkele andere wetten (Wet instelling provincie Flevoland)

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 13 juni 1985

Met veel belangstelling hebben wij kennis genomen van de vragen en opmerkingen welke zijn gemaakt van de zijde van de Kamer. Wij zijn de Kamer erkentelijk voor de getoonde bereidheid aan een spoedige behandeling van het wetsontwerp mee te werken.

Wij hebben goede nota genomen van de bedenkingen die vooralsnog in de Kamer blijken te bestaan tegen het voorstel tot instelling van een provincie Flevoland. Ook de regering heeft uitvoerig stilgestaan bij de vraag of niet een andere oplossing mogelijk is voor de provinciale indeling van de IJsselmeerpolders. Het advies van de Raad van State heeft dit afwegingsproces zeer zeker nader gescherpt. Afweging van alle in het geding zijnde elementen heeft de regering uiteindelijk tot de conclusie gebracht, dat in de gegeven omstandigheden de instelling van een provincie Flevoland toch voorkeur verdient. Met de V.V.D.-fractie zijn wij het eens dat een ideale oplossing niet voorhanden is. Eerder is het wel eens «de minst slechte oplossing» genoemd, maar wij zijn van mening dat de instelling van een provincie voor de IJsselmeerpolders thans ook de best denkbare oplossing is.

Voordat wij overgaan tot de meer concrete beantwoording van de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen willen wij meer algemeen uiteenzetten, hoe wij tot ons standpunt zijn gekomen. Daarbij staat voorop dat thans gekomen moet worden tot een definitieve provinciale indeling van de IJsselmeerpolders. Aan de situatie dat een steeds groter wordende groep van de bevolking (thans circa 80 000 kiesgerechtigden) geen eigen provinciaal bestuur kan kiezen en geen invloed heeft op de samenstelling van de Eerste Kamer dient een eind te worden gemaakt. Het is voorts tijd de taken van het Rijk in Flevoland over te dragen aan de daartoe geëigende provinciale en regionale besturen.

Een voortzetting van de al lang slepende discussie over deze provinciale indeling voegt geen nieuwe argumenten meer toe. In afwachting van de uitkomst van die discussie zijn de gemeenten Urk (in 1950) en Noordoostpolder (in 1962) tijdelijk bij de provincie Overijssel ingedeeld. Langer uitstellen van de beslissing doet afbreuk aan de belangen van alle betrokkenen.

Aanvankelijk heeft de regering overwogen het gebied Flevoland te verdelen over drie aangrenzende provincies. Hierover is advies gevraagd aan een aantal advies instanties en de betrokken gemeentebesturen. Na bestudering van de binnengekomen, overwegend negatieve adviezen en reacties heeft de regering in 1982 besloten dit voorstel niet verder in

procedure te brengen. De voornaamste overweging daartoe was dat de maatschappelijke, waterstaatkundige en bestuurlijke eenheid van het gebied nopen tot het bijeen houden in een bestuurlijk regime. Planning en coördinatie van alle voorzieningen dienen vanuit één bestuurlijke visie voor het totale gebied te worden verricht.

De regering stond vervolgens voor de keus tussen de toedeling van het hele gebied bij één der bestaande provincies of de instelling van een aparte provincie Flevoland. Het eerste alternatief bleek bij nadere beschouwing ernstige bezwaren te hebben. Er zou dan een grote provincie (mammoet-provincie) kunnen ontstaan, waarvan sterk betwijfeld moet worden of die op een goede wijze zou zijn te besturen en de noodzakelijke bestuurlijke aandacht aan het poldergebied zou kunnen geven. Er bestaan niet of nauwelijks maatschappelijke en bestuurlijke banden vanuit het hele poldergebied met een aanliggende provincie: er zijn bij voorbeeld geen banden tussen Dronten en Noord-Holland, net zo min als er banden zijn tussen Almere en Gelderland. Zwaarwegende argumenten waren voorts dat de betrokken gemeenten en de maatschappelijke organisaties in het gebied een dergelijke toedeling met klem afwezen en dat de provinciale besturen van Noord-Holland en Gelderland de voorkeur gaven aan de instelling van een polderprovincie.

Tot slot is nagegaan of het draagvlak van het gebied van de IJsselmeerpolders, dat wil zeggen Flevoland samen met de Noordoostpolder, voldoende is voor de vorming van een aparte provincie. Dat bleek inderdaad het geval te zijn en van daaruit is tot de thans voorliggende opzet gekomen. Voorts is daarbij kritisch bekeken hoe een passend financieel regime er, gegeven de overgang van huidige rijkstaken naar een provincie, uit zou kunnen zien. Toen bleek ook dat de thans voorliggende oplossing goedkoper zal zijn dan indeling van het gebied Flevoland bij een der bestaande provincies. Na afweging van deze elementen is de regering tot de conclusie gekomen, dat indeling van het gebied Flevoland bij één of meer omliggende provincies geen goede oplossing is, maar veeleer andere en grotere problemen oproept. Wij zijn dan ook tot de conclusie gekomen dat de instelling van een provincie Flevoland al met al toch duidelijk voorkeur verdient.

Aan de hand van de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen van de zijde van de Kamer zullen wij elementen uit de gemaakte afweging nader toelichten. Wij hopen dat wij daarmee de bedenkingen die vooralsnog in de Kamer bestaan, kunnen wegnemen.

Antwoorden op vragen en opmerkingen van de C.D.A.-fractie

1. De leden van de fractie van het C.D.A. hebben opgemerkt dat wij de nadruk leggen op de constatering dat de bevolking en de haar vertegenwoordigende bestuursorganen de provinciale eenheid van het gebied nastreven. Zij vroegen feitenmateriaal waaruit dit blijkt.

In de eerste plaats moeten wij opmerken dat deze leden terecht spreken van bestuursorganen die de bevolking vertegenwoordigen. Aangenomen mag dan ook worden dat in de visie van deze organen over de provincie Flevoland ook de mening van de bevolking doorklinkt. Deze conclusie vindt ook grond in de brief van 21 december 1984 van de pre-provinciale organisaties van C.D.A., C.P.N., D'66, E.V.P., G.P.V., P.v.d.A., P.S.P., P.P.R. en V.V.D. aan de leden van de vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken uit de Tweede Kamer.

Daarnaast kunnen wij wijzen op brieven van diverse belangenorganisaties uit het gebied zoals de brief van 11 januari 1985 van de drie landbouworganisaties in de IJsselmeerpolders, de brief van 10 januari 1985 van de CNV-districtsraad Flevoland, de brief van 15 januari 1985 van de Federatie Flevoland Centraal (een federatie gevormd door de bedrijfskringen uit de zes gemeenten), de brief van 11 januari 1985 van de Stichting voor het bevolkingsonderzoek in de drooggelegde IJsselmeerpolders, de brief van

14 januari 1985 van de Gewestelijke Raad voor de IJsselmeerpolders van het Landbouwschap, de brief van 14 januari 1985 van het Flevolands Overlegorgaan Zwakzinnigenzorg (FOZ), de brief van 16 januari 1985 van het VVV-Flevoland, de brief van 15 januari 1985 van het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond Midden Nederland en de brief van het Verbond van Nederlandse Ondernemingen van 28 januari 1985, alle gericht aan de genoemde vaste commissie.

Verder kan melding gemaakt worden van hetgeen op de hoorzitting ter zake namens de Vrouwenorganisaties in Flevoland en Noordoostpolder naar voren is gebracht alsmede naar de grote publieke belangstelling voor deze hoorzitting.

Wij vinden de mening en de eenstemmigheid van de bevolking belangrijk, doch niet van doorslaggevende betekenis. In de voorgaande stukken hebben wij daarom naast de mening van de bevolking op andere argumenten het accent gelegd. De vergelijking die door de C.D.A.-fractie wordt gemaakt met het regeringsbeleid ten aanzien van een provincie Twente, splitsing van de provincie Zuid-Holland en de agglomeratie Eindhoven gaat aan één wezenlijk punt voorbij.

De hier bedoelde gebieden zijn reeds lang provinciaal ingedeeld en dat is met Flevoland nog niet het geval, terwijl Noordoostpolder en Urk slechts tijdelijk provinciaal zijn ingedeeld. Dit essentiële punt van verschil maakt deze vergelijking oneigenlijk. Wij zijn dan ook van mening dat de wetgever op dit punt geen ongelijke behandeling en geen inconsistentie zal kunnen worden verweten.

2. Wat is er gewijzigd sinds het verschijnen van het voorontwerp van «Wet strekkende tot provinciale indeling van de Zuidelijke IJsselmeerpolders», waarin vooral de relaties met het oude land centraal stonden, zo vroegen de leden van de C.D.A.-fractie.

In aansluiting op het gestelde in de inleiding zouden wij hierover het volgende willen opmerken.

Ten tijde van de opbouwperiode van de diverse gemeenten was er een grote afhankelijkheid van het oude land. Gaandeweg is die afhankelijkheid verminderd.

Was Dronten in het begin van de jaren '70 nog een belangrijke «overloop»-gemeente voor de opvang van woningzoekenden uit de N.W.-Veluwe, momenteel is daarvan geen sprake meer, getuige het feit dat de groei van de lokale bevolking momenteel in hoofdzaak bepaald wordt door natuurlijke groei.

Voor Lelystad gold en geldt in wezen hetzelfde. Vervult deze gemeente tot 1990 nog een opvangfunctie voor woningzoekenden uit het noordelijk deel van de randstad, na 1990 zal, aldus de structuurschets voor de stedelijke gebieden, voor een belangrijk deel voor de eigen behoefte worden gebouwd. Ook het feit dat de inwoners van Lelystad in tegenstelling tot de eerste jaren – kort na 1968 – nu voor alle levensbehoeften in de eigen gemeente terecht kunnen, doet de verzelfstandiging toenemen en de relaties met het oude land verzwakken. Vanzelfsprekend zijn de relaties met het oude land in de jonge gemeenten Almere en Zeewolde – ook vanwege hun fysieke nabijheid – momenteel nog relatief sterk. De verklaring is dus dat in de startfase de oriëntatie op het oude land het sterkst is en deze geleidelijk aan afneemt.

De vraag of de maatschappelijke, de sociaal-economische en de culturele samenhangen tussen de Noordoostpolder en Urk enerzijds en Almere anderzijds nu hechter zijn dan van Almere met Amsterdam kan op grond van het voorgaande niet in absolute zin worden beantwoord.

In dit verband willen wij nog eens benadrukken dat er bij alle provincies en bij elke provinciale indeling grensoverschrijdende relaties zijn. Provincies zijn geen eenheden die louter op zich zelf staan of kunnen staan; maatschappelijke banden gaan over provinciegrenzen heen. In het bedoelde concept-ontwerp is ook overigens weinig gewicht toegekend aan de bestaande maatschappelijke en bestuurlijke banden en de waterstaatkundige eenheid.

Mede om die redenen is door het toenmalige kabinet besloten het wetsvoorstel niet verder in procedure te brengen. Het toenmalige conceptontwerp moet ook worden gezien in relatie tot het voornemen om Twente tot een zelfstandige provincie te maken. Toevoeging van een gedeelte van de IJsselmeerpolders aan Overijssel diende ter compensatie voor het verlies van Twente. Ook deze redengeving is door de ontwikkelingen achterhaald.

De leden van de C.D.A.-fractie stelden vervolgens de consequenties aan de orde van het verlaten van de gedachte van de z.g. «provincie nieuwe stijl». Daarmee is toch ook afgezien van de ingrijpende herverdeling van provinciale gebieden. Indien dit wetsvoorstel wordt aangenomen, worden de Noordoostpolder en Urk weliswaar uit het tijdelijke verband met Overijssel gehaald maar hier is nog geen sprake van een zodanig hecht gegroeide relatie dat sprake zou kunnen zijn van een ingrijpende doorbreking hiervan. In dit verband is ook van belang dat beide gemeenten met overtuiging hebben gekozen voor indeling bij de provincie Flevoland. De tijdelijke band wordt, zo beoogt het wetsontwerp, beëindigd en vervangen door een andere, meer structurele. Van een ingrijpende herverdeling van de provinciale territoria is naar ons inzicht bij de voorgestelde definitieve indeling van de Noordoostpolder en Urk geen sprake.

Door de leden van de C.D.A.-fractie werd vervolgens gewezen op de arbeidsmarkt, de woningmarkt en de oriëntatie ten aanzien van de verzorging, die zouden leiden tot indeling van deze gemeenten volgens het «nodale» principe.

Voor de nog niet provinciaal ingedeelde gemeenten geldt dat zij in verschillende mate georiënteerd zijn op het oude land. Steeds meer mensen vinden emplooi in hun eigen woonplaats of in de directe omgeving daarvan. Met het aantal inwoners is geleidelijk aan het aantal arbeidsplaatsen gegroeid. Met betrekking tot de woningmarkt kan worden opgemerkt dat met name de beide groeigemeenten in eerste aanleg waren bedoeld voor de opvang van woningzoekenden uit Noord-Holland. Dit aandeel van Noord-Hollandse migranten neemt echter geleidelijk af ten gunste van migranten uit andere streken. Na 1990 zal met uitzondering van Almere het regionale karakter van een woningmarkt de overhand krijgen. De oriëntatie ten aanzien van de verzorging was – bij gebrek aan elementaire voorzieningen – in voorbije jaren voornamelijk gericht op omliggende gemeenten. Met het groeien van het aantal voorzieningen is hierin verandering gekomen. Met name op het terrein van de volksgezondheid zijn instellingen van de grond gekomen die alleen voor het gebied van het nieuwe land werkzaam zijn.

Op de interne maatschappelijke samenhang van het gebied gaan wij hieronder nog nader in. Zonder verzorgingsrelaties met het oude land te ontkennen kan geconstateerd worden, dat zij van minder gewicht zijn dan ten tijde van de voorstellen tot opdeling van het gebied Flevoland over het oude land werd beseft.

Ook op gronden ontleend aan de ruimtelijke ordening behoeft naar onze mening niet tot een indeling volgens het nodale principe te worden besloten. Wanneer onder ruimtelijke ordening wordt verstaan «het leiding geven bij de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied ten einde het ontstaan van een voor de gemeenschap zo gunstig mogelijk geheel te bevorderen» (memorie van antwoord op het wetsontwerp Ruimtelijke Ordening, zitting 1955–1956, 4233, nr. 6), is er veel voor te zeggen die leiding te doen plaatsvinden vanuit een bestuurscentrum dat oog heeft voor het geheel eigen karakter van het gebied van de nieuwe provincie. De opbouw en inrichting van de polders hebben vanuit één bestuurscentrum plaatsgevonden. De overige provincies zijn ook ten tijde van opbouw en inrichting slechts zijdelings bij het nieuwe land betrokken geweest. Een voortzetting van een regime waarbij de specifieke aandacht voor en expertise over de polders, wordt gecontinueerd verdient naar onze inzichten dan ook de voorkeur.

Ook de klassieke taak van de provincie op het gebied van verkeer en vervoer heeft niet te leiden tot een indeling volgens het «nodale» principe. Vanzelfsprekend zal het beleid van de nieuwe provincie en omliggende provincies zodanig met elkaar in verband moeten worden gebracht dat een goede beleidsafstemming verzekerd kan worden geacht. Verkeer en vervoer is overal in ons land al snel provinciegrensoverschrijdend. Voor een disharmonie van beleid heeft naar onze mening derhalve niet te worden gevreesd.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen vervolgens of één ontwikkeling te noemen is in de sinds 1962 door het provinciaal bestuur van Overijssel bestuurde Noordoostpolder, die als voorbeeld zou kunnen gelden voor de risico's die het gevolg zouden kunnen zijn indien verschillende stukken van Flevoland vanuit verschillende bestuurlijke optieken (verder) worden ontwikkeld.

Wanneer de vraag is bedoeld als het verzoek naar een oordeel over de wijze waarop de provincie Overijssel het tijdelijk bestuur over de Noordoostpolder verricht, willen wij – onder verwijzing naar het gestelde in de memorie van antwoord, blz. 11 – antwoorden geen waarde-oordeel op dit punt te willen uitspreken. Feit is wel dat de gemeenten Noordoostpolder en Urk hebben gekozen voor de provincie Flevoland en zich ook in hun samenwerkingsverbanden richten op de andere poldergemeenten.

3. De leden van de C.D.A.-fractie merkten op dat het baseren van de bevolkingsontwikkeling op het aantal te bouwen woningen bij een stabiliserende bevolking en bij een beleid volgens het concept «De compacte stad» risico's inhoudt.

In het algemeen kan worden gesteld dat het moeilijk is om betrouwbare cijfermatige uitspraken te doen met betrekking tot de bevolkingsontwikkeling in een bepaald gebied voor een periode die verder weg ligt dan circa vijf jaar. Gegeven de bestaande onzekerheden is getracht een raming te maken van de bevolkingsontwikkeling in het gebied van de voorgestelde provincie Flevoland.

De bevolkingsontwikkeling wordt onder andere bepaald door het geboorte-overschot (geboorte minus sterfte) en het migratiesaldo. De migratie richting Flevoland betrof vooral jonge huishoudens. Het geboorte-overschot wint hierdoor aan gewicht. De komende jaren zal de migratie richting Flevoland nog van groot gewicht zijn voor de bevolkingsontwikkeling. Na 1990 zal geleidelijk het geboorte-overschot een groter aandeel leveren in de totale groei.

Met betrekking tot het concept «De compacte stad» merken wij het volgende op.

Bij de bepaling van de taakstelling van de grote steden tot 1990 zijn de bestaande afspraken met de groeigemeenten als randvoorwaarden gehanteerd. Daarnaast stellen ook de operationele (dit wil zeggen financieel en bestuurlijk harde) capaciteit in de steden zelf en de omvang van het totale provinciale woningbouwcontingent grenzen.

Voor de regering heeft deze keuze derhalve niet geleid tot een heroverweging van de taakstelling van groeigemeenten. Alleen met betrekking tot Almere is de taakstelling na 1990 afhankelijk gesteld van de ontwikkelingen op het oude land. In de periode 1990–2000 zullen dan ook minimaal 12 000 woningen in Almere worden gebouwd. Dit aantal is gehanteerd als onderdeel van de bevolkingsprognose voor de nieuwe provincie voor het jaar 2000.

De C.D.A.-leden vroegen voorts naar de nationale bevolkingsgroei tot 2000 op basis van het aantal te bouwen minus de te slopen woningen.

De nationale bevolkingsgroei op basis van het aantal te bouwen minus het aantal aan de woningvoorraad te onttrekken woningen kan niet worden gegeven. In de door de regering in de structuurschets stedelijke gebieden (deel d, regeringsbeslissing) vermelde tabel (zie hieronder) is uitgegaan

van de CBS-prognose 1980 (lage variant) gecorrigeerd voor de bekende gegevens uit 1981 en 1982.

Tabel. Uit structuurschets stedelijke gebieden (deel d, regeringsbeslissing, blz. 14)

	1985	1990	1995	2000
Bevolking	14 464 000	14 794 000	15 076 000	15 271 000

Bij de bevolkingsraming per provincie wordt de verwachte woningproductie ingevoerd. De woningbouwcontingenten voor de eerstkomende 4 jaar (voor groeigemeenten een langere periode) zijn hiervoor richtinggevend.

Bij de raming per provincie werd niet gestreefd naar consistentie met de uitkomsten op nationaal niveau, omdat het CBS binnenkort met een nieuwe nationale prognose zou komen. Die nieuwe nationale prognose is inmiddels beschikbaar en volledigheidshalve hieronder weergegeven.

Een toets, waar de leden van de C.D.A.-fractie om vroegen, aan de te verwachten bevolkingsomvang, op grond van te verwachten demografische ontwikkelingen, is derhalve niet mogelijk.

Tabel. Prognose totale bevolkingsomvang op grond van demografische ontwikkelingen

	Laag	Midden	Hoog
1-1-1990	14 624 000	14 725 000	14 825 000
1-1-1995	14 729 000	14 968 000	15 209 000
1-1-2000	14 771 000	15 147 000	15 526 000

Bron: Statistisch Bulletin, Prognose van de bevolking van Nederland na 1984, uitgave CBS, 40e jaargang, nr. 51.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen vervolgens naar de eventuele extra kosten voor de oprichting van gedeconcentreerde rijksdiensten.

Eventuele kosten van de in Flevoland te vestigen gedeconcentreerde rijksdiensten, waar de leden van de C.D.A.-fractie naar vroegen, zullen worden opgevangen binnen de begrotingen van de betrokken departementen. Van extra kosten zal geen sprake zijn. De betreffende gedeconcentreerde taken worden thans geheel en al behartigd vanuit verschillende diensten. Herschikking van menskracht en middelen moet afdoende zijn en zelfs tot besparing ten opzichte van de huidige situatie kunnen leiden, omdat deze herschikking naar verwachting een doelmatiger wijze van werken tot gevolg heeft.

De leden van de C.D.A.-fractie hebben gevraagd wat de totale oppervlakte van de provincie Noord-Holland zou worden, gesplitst in land en water indien de Markerwaard en Flevoland bij Noord-Holland zouden worden gevoegd.

Hierna is aangegeven de totale oppervlakte van de verschillende betrokken gebieden, waar mogelijk gesplitst in land en water.

	Totaal	Water	Land
Noord-Holland	293 500	27 000	266 500
Flevoland (ZIJP)	113 600	18 700	94 900
Markermeer/-waard	62 300	21 300 ¹	41 000 ¹
	469 400	67 000	402 400

¹ Mogelijk toekomstige situatie: als de Markerwaard wordt drooggelegd zal circa 41 000 ha land beschikbaar komen en circa 21 300 ha water resteren.

Bron: Statistisch Zakboek 1984, Centraal Bureau voor de Statistiek, 1984.

De leden van de C.D.A.-fractie hebben voorts gevraagd aan te geven welke de oppervlakte is van de provincies Noord-Brabant en Gelderland.

Hieronder is aangegeven wat de oppervlakte is van alle provincies op 1 januari 1983. Ter vergelijking wordt ook de oppervlakte van de in te stellen provincie Flevoland weergegeven.

Provincie	Oppervlakte (in ha)
Groningen	260 700
Friesland	378 800
Drenthe	268 100
Overijssel	392 600
Gelderland	512 800
Utrecht	139 600
Noord-Holland	293 500
Zuid-Holland	336 300
Zeeland	301 700
Noord-Brabant	510 600
Limburg	220 900
Flevoland (incl. Markermeer en Noordoostpolder en Urk)	226 405

Bron: Statistisch Zakboek 1984; Centraal Bureau voor de Statistiek.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen in te gaan op de relatie tussen draagvlak en kwaliteit van de taakuitoefening tegen de achtergrond van het gestelde in de nota naar aanleiding van het eindverslag waarin wordt gesteld dat er geen lineair verband is tussen beide.

Taakuitoefening op provinciaal niveau, hetzelfde geldt op gemeentelijk niveau, vergt een zeker draagvlak. Naar ons inzicht kan de benedengrens van een provincie niet eenduidig cijfermatig worden vastgesteld. Van primair belang is dat de provincie, lettend op de (toekomstige) ontwikkeling en taakstelling voor het betrokken gebied, een zoveel mogelijk samenhangende eenheid vormt. Het zijn juist die taken die de bestuurlijke relaties en de omvang van de provincie bepalen.

Zo kennen wij in ons land enkele provincies met een betrekkelijk grote omvang van gebied en inwoners. Andere provincies zijn bescheidener qua omvang en inwonertal. Bij grote provincies doen zich andersoortige problemen voor uit een oogpunt van draagvlak. De vraagstelling gaat kennelijk uit van een relatie tussen het draagvlak van de provincie en het aantal gemeenten. In de bezwaren tegen het onderhavige voorstel van wet wordt ook gewezen op het aantal van zes gemeenten in de beoogde provincie.

Eerder hebben wij al gewezen op het feit dat het hier gaat om sterke gemeenten van voldoende omvang en met voldoende bestuurskracht. Deze gemeenten zijn voor een groot deel nog in hun groei. Ook hebben wij erop gewezen dat de problematiek van de IJsselmeerpolders een gecoördineerde provinciale aanpak vergt om dat gebied met zijn specifieke kenmerken verder te ontwikkelen. In de vraagstelling van de C.D.A.-fractie komt de gedachte naar voren dat het toekomstig provinciaal bestuur te weinig eigen taken zou hebben en zich daardoor te intensief met het beleid van de gemeenten zou bemoeien. Los van onze overtuiging dat een dergelijke overlapping van bestuur zich niet verdraagt met de bestuurscultuur in de polders, zouden wij nog het volgende willen opmerken.

Uiteraard heeft de provincie Flevoland dezelfde taken te verrichten als de bestaande provincies. Naast de aloude toezichhoudende taken staan het provinciaal bestuur van de provincie Flevoland vele, meer inhoudelijke taken te wachten. Zonder volledigheid te willen nastreven geven wij hieronder een beeld van deze taken.

Het betreft hier – in willekeurige volgorde – onder andere taken op het terrein van:

– *de bestuurlijke organisatie*: decentralisatie van taken, de gedeconcentreerde rijksdiensten, de Wet gemeenschappelijke regelingen etc.;

- *provinciale subsidies*: het verlenen van subsidies op basis van nog te ontwerpen regelingen (bij voorbeeld een subsidieverordening sociaal-cultureel werk en emancipatiewerk, vereist in het kader van de betreffende rijksbijdrageregelingen);
- *het sociaal-economisch beleid*: onder andere uitvoering geven aan de «Nota sociaal-economisch beleid in de provincie Flevoland»);
- *het toerisme en de (openlucht)recreatie*: onder andere het uitvoeren van het Toeristisch-recreatief overall plan voor Flevoland; het opstellen van een dergelijk plan voor de Noordoostpolder;
- *de drinkwatervoorziening*: het oprichten van een provinciaal waterleidingbedrijf; het uitvoering geven aan de Grondwaterwet: het instellen van een provinciale grondwatercommissie, het opstellen van een plan in hoofdlijnen, het verlenen van vergunningen etc.;
- *de provinciale financiën*: het ontwikkelen van een financieel beleid, het opstellen van meerjarenbegrotingen, het vaststellen van belastingverordeningen, het bepalen van prioriteiten, de financiële administratieve organisatie van het provinciale apparaat, het bezien van de financieel-economische aspecten van de ruimtelijke ordening enz.;
- *het natuur- en landschapsbeleid*: te denken valt hier onder andere aan het omvangrijke Oostvaardersplassengebied; het opstellen van een provinciaal ontgrondingenplan;
- *de ruimtelijke ordening*: het opstellen van streekplannen, het verrichten van onderzoek, het adviseren over planologische kernbeslissingen – gedacht kan in dit verband worden aan de mogelijke keuze voor de vestigingsplaats van een kerncentrale in het gebied van de provincie;
- *de volkshuisvesting*: onder andere het opstellen van een provinciaal volkshuisvestingsplan, het opstellen van een provinciaal woonwagenvanplan, het adviseren over woningbouwprogramma's aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Het zal duidelijk zijn dat hier voor de provincie Flevoland met twee groeikernen binnen haar grenzen een belangrijke taak is weggelegd;
- *de bescherming van het milieu*: het betreft hier onder andere taken voortvloeiende uit de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, de Hinderwet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Wet luchtverontreiniging, de Afvalstoffenwet, de Wet chemische afvalstoffen, de Interimwet bodemsanering en de Wet geluidhinder. Op basis van deze wetten dienen vergunningaanvragen te worden beoordeeld, vele provinciale plannen en programma's te worden opgesteld, inventarisaties plaats te vinden, overlegsituaties in het leven te worden geroepen, toezichhoudende werkzaamheden te worden verricht en adviezen voor het Indicatief Meerjarenprogramma Milieu te worden verstrekt;
- *het verkeer en vervoer*: het zorgdragen voor een gecoördineerd verkeers- en vervoerbeleid; de uitvoering van de Wet Uitkeringen Wegen etc.;
- *de gezondheidszorg*: het vaststellen van ontwerp-plannen op het terrein van de zwakzinnigenzorg, de psychiatrie, de verpleegzorg en de ziekenhuizen; het plegen van overleg over het bouwplafond gezondheidszorg;
- *de bejaardenzorg*: het vaststellen van een plan op de bejaardenoorden, het opstellen en uitvoeren van een verordening regeling financiering bejaardenoorden, het beoordelen van begrotingen/personneelsformatie van bejaardenoorden, het verlenen van subsidies aan bejaardenoorden, het overleggen met de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur over meerjarenafspraken budget bejaardenzorg provincie Flevoland, het vaststellen van flankerend beleid op grond van de Wet op de bejaardenoorden, de verdeling van de betreffende subsidies, het beoordelen van verzoeken om verklaringen van geen bezwaar bij nieuw- en verbouw van bejaardenoorden, inspectie bejaardenoorden;
- *de jeugdhulpverlening*: onder andere het opstellen van een jeugdhulpverleningsplan;

- *het emancipatiebeleid*: het vaststellen van een vierjarenplan emancipatiewerk en het vaststellen van een jaarprogramma emancipatiewerk etc.;
- *het sociaal-cultureel werk*: het vaststellen van een vierjarenprogramma sociaal-cultureel werk en een jaarprogramma sociaal-cultureel werk etc.;
- *het onderwijs*: onder andere het vaststellen van een vierjarenplan voor scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs;
- *(intern) provinciaal beheer*: personele aangelegenheden, functiewaardering/-analyse, interne organisatie, automatisering enz.;
- *de rampenbestrijdingsorganisatie*: instellen provinciale rampenstaf, opstellen provinciaal coördinatieplan etc.;
- *de openbare orde en veiligheid*: men denke aan de specifieke taken van de Commissaris der Koningin op dit gebied, onder andere neergelegd in de Politiewet;
- *de civiele verdediging*: men denke aan de in de noodwetgeving neergelegde taken die op provinciaal niveau moeten worden uitgevoerd; het in stand houden van een provinciaal centrum civiele verdediging enz.

Hoe genuanceerd gedacht dient te worden over de relatie tussen het draagvlak van een provincie en het aantal gemeenten, moge blijken uit het volgende.

In Zuid-Limburg heeft op 1 januari 1983 een grootscheepse gemeentelijke herindeling plaatsgevonden. Het aantal gemeenten in de provincie Limburg ging toen terug van 82 naar 69, een vermindering met ruim 15%. Het aantal provinciale ambtenaren steeg in Limburg in de periode 1980-1985 echter van 671 naar 704. Door de gemeentelijke herindeling in Friesland werd per 1984 het aantal gemeenten teruggebracht van 44 tot 31, een vermindering met bijna 30%.

Het provinciaal bestuur van Friesland heeft een onderzoek laten instellen naar het functioneren van de provincie nu de gemeentelijke herindeling heeft plaatsgevonden. Dit rapport «Waar trekken we de grens?», is onlangs aan het provinciaal bestuur van Friesland aangeboden. Hierin worden suggesties gedaan voor aanpassingen van het provinciaal bestuur.

De provincie Flevoland zal met ongeveer 200 ambtenaren kunnen volstaan. In de eerste plaats kan dit aantal worden bereikt door de wijze waarop de organisatie zal worden opgebouwd en zal moeten gaan functioneren. Op dit aspect komen wij later nog terug. In de tweede plaats houdt dit aantal verband met de kwantitatieve aspecten verbonden aan bovengenoemde taken van de provincie Flevoland.

4. De C.D.A.-leden vragen hoe wij kunnen stellen dat, daar ook voor de nieuwe provincie de Provinciewet en de Grondwet de basis zijn, de nieuwe provincie geen kopie wordt van de bestaande.

Het lijdt geen twijfel dat de door ons beoogde provincie in formeel opzicht «klassiek» zal zijn, dat wil zeggen in taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden identiek aan de reeds bestaande. In materieel opzicht, dat wil zeggen in organisatie, werkwijze en stijl van besturen redeneren wij niet naar analogie met de bestaande provincies. Een doelmatige opzet maakt een ander financieel regime mogelijk. Bij het formuleren van de voorwaarden voor de nieuwe provincie hebben wij gebruik kunnen maken van onze ervaring met de taken zoals die tot op heden door het Rijk voor dit gebied zijn uitgeoefend. Op grond van die kennis hebben wij ons, met de gemeenten in het gebied en in overleg met hen, een beeld gevormd van de middelen en mankracht die voor een doelmatige uitoefening van provinciale taken nodig zijn. Deze voorwaarden alleen al maken een kopie van de bestaande provincies onmogelijk. Wij zijn dus tot deze benadering gekomen geheel los van de vraag of de bestaande provincies duur of te duur zijn. Op rijksniveau zijn een aantal z.g. grote operaties op gang gebracht: reorganisatie rijksdienst, decentralisatie, heroverweging, deregulering en de -2%-operatie. In wezen gaat het bij deze operaties om de visie op de taak van de overheid. Deze operaties zijn daarom dus ook voor de provincies van belang. Bij de opbouw van de organisatie van de nieuwe

provincie kunnen de doelstellingen van deze operaties worden bereikt zonder de remmende werking van gevestigde structuren en bestaande organisaties. De structuur van de organisatie dient immers toegesneden te zijn op de soort problemen en op de mensen.

Bij de opbouw van de organisatie van de nieuwe provincie zal dan ook optimaal gebruik kunnen worden gemaakt van nieuwe inzichten en zullen doelmatigheid, flexibiliteit en het tegengaan van bureaucrativering en overbodige procedures bij deze opbouw een belangrijke rol kunnen spelen.

Met het oog op de werking van de Wet gemeenschappelijke regelingen rees bij de leden van de C.D.A.-fractie de vraag of er een «overkil» van bestuur dreigt te ontstaan nu er op ongeveer 170 000 inwoners: zes gemeentebesturen werkzaam zijn, er minstens één regio moet worden gevormd waarin alle gemeenschappelijke regelingen worden geconcentreerd, alsmede een provinciaal bestuur werkzaam is.

Deze vraag heeft bij ons enige bevreemding gewekt. Immers, welke oplossing er ook voor dit gebied in het kader van de provinciale indeling zal worden gevonden, de genoemde inwoners zullen steeds te maken hebben met: gemeentebesturen, ten minste één regio-bestuur en een provinciaal bestuur.

De leden van de C.D.A.-fractie hebben gevraagd welke gemeenschappelijke regelingen c.q. samenwerkingsverbanden in de beoogde polderprovincie aanwezig zijn en welke gemeenten van die regelingen deel uitmaken.

Het betreft hier een momentopname. De gemeenten hebben in principe ingestemd om tot één samenwerkingsverband te komen als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. De voorbereidingen voor samenwerking krijgen op diverse terreinen reeds gestalte zoals blijkt uit de opstelling van de Nota sociaal-economisch beleid voor het gebied van de provincie Flevoland, de opstelling van een TROP-nota en het streven naar één Districts Gezondheids Dienst voor het gehele gebied alsmede naar één regionale brandweer. Verder bestaan er op dit moment al diverse voorbeelden van samenwerking die zich nadrukkelijk uitstrekken over het totale gebied van de toekomstige provincie, ten dele met uitzondering van de gemeente Urk. Enkele voorbeelden willen wij hier memoreren. Op het terrein van het onderwijs betreft dit met name de Schoolbegeleidingsdienst IJsselmeerpolders.

Ten behoeve van de gezondheidszorg is een werkgroep Planning Voorzieningen Gezondheidszorg ingesteld, waarin alle gemeenten vertegenwoordigd zijn. Ook in het Jeugdwelzijnsbeleid wordt reeds rekening gehouden met alle gemeenten in het gebied. Het werkvoorzieningschap «Het oude en nieuwe land» heeft sociale werkplaatsen in Emmeloord en Lelystad. Verreweg de oudste vormen van samenwerking bestaan evenwel in de agrarische sector. Alle standorganisaties, zowel de algemene als de confessionele, en ook de aanverwante vrouwenorganisaties, kennen een organisatorische opbouw waarin sprake is van een district of gewest IJsselmeerpolders. Daaronder worden begrepen: de Noordoostpolder en Flevoland. Hetzelfde geldt voor de belangrijkste landbouwcoöperaties en steunverlenende organisaties als de Vereniging voor Bedrijfsvoorlichting IJsselmeerpolders.

Binnen het gebied bestaan momenteel de volgende gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden:

Gemeenschappelijke regeling Overlegorgaan/Stichting Schoolbegeleidingsdienst IJsselmeerpolders

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Noordoostpolder en Zeewolde.

Gemeenschappelijke regeling Districtsgezondheidsdienst Flevoland

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Gemeenschappelijke regeling Flevo-overleg
Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Urk, Noordoostpolder en Zeewolde.

Portefeuillehoudersoverleg over: bestuurlijke organisatie, milieu, recreatie, financiën, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, openbare orde en veiligheid (rampenbestrijdingsorganisatie/politie), economische zaken etc.

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Urk, Noordoostpolder en Zeewolde.

Gemeenschappelijke regeling distributiedienst in de Kring Zuidelijke IJsselmeerpolders

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Gemeenschappelijke regeling Vleeskeuringsdienst

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Urk, Noordoostpolder en Zeewolde.

NV PGEM-Flevoland-overleg

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Polderoverleg Waterleidingmij. Flevoland

Deelnemers: Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Stichting VVV Flevoland

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Regionale samenwerking Volwasseneneducatie

Deelnemers: Lelystad, Almere en Dronten.

Kruisvereniging Flevoland

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Stichting Vormingscentra Flevoland «De Bark»

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Gemeenschappelijke regeling Indicatiecommissie Flevoland

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Planning Gehandicaptenvoorzieningen Flevoland

Deelnemers: Lelystad, Almere en Dronten.

Werkgroepplanning voorzieningen gezondheidszorg

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Urk, Noordoostpolder en Zeewolde.

Samenwerkingsverband bejaardenoorden Flevoland

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Urk, Noordoostpolder en Zeewolde.

Werkgroep overleg ouderenzorg

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Provinciaal overleg revalidatie i.o.

Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.

Werkgroep gezondheidsvoorlichting en opvoeding
Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Stichting IJsselmeerpolders 1982
Deelnemers: Lelystad, Dronten en Noordoostpolder.

Flevoland Overlegorgaan Zwakzinnigenzorg
Deelnemers: Lelystad, Almere en Dronten.

Regionaal Instituut Geestelijke Gezondheidszorg
Deelnemers: Lelystad, Almere en Dronten.

Polderoverleg Verslavingszorg
Deelnemers: Lelystad, Almere en Dronten.

Stuur- en werkgroep Jeugdhulpverlening
Deelnemers: Lelystad, Almere en Dronten.

Waterbeheer Flevoland
Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Stuurgroep milieubeleid
Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.

Coördinerend overleg uitvoering Wet Chemische Afvalstoffen
Deelnemers: Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde.

Daarnaast zijn regelingen tussen twee of meer gemeenten inzake de afvalstoffen, de brandweer (dienstverlening en regionalisatie), de reiniging, de dienstverlening op het terrein van de maatschappelijke zorg en woonruimteverdeling en inzake de voorzieningen gezondheidszorg in voorbereiding.

5. De leden van de C.D.A.-fractie hebben gevraagd in hoeverre verandering in de kosten zal optreden door de te verwachten druk van provinciale staten tot een volledige uitoefening van alle provinciale taken en bevoegdheden, als gevolg waarvan een gelijke financiële behandeling als de andere provincies zou volgen. Deze leden vroegen of dat theoretische bedrag de f 40 mln. zal overschrijden, welke als budgettair neutraal is aangemerkt.

Wij verwijzen naar het hiervoor gegeven antwoord op de vraag naar het verschil tussen de bestaande provincies en de voorgenomen provincie Flevoland. Zonder afbreuk te doen aan de autonome taakuitoefening is het onze stellige overtuiging dat het daarmee gemoeide budget binnen de aangegeven kaders blijft. Dit impliceert dat ook de door de leden van de C.D.A.-fractie bedoelde – volledige uitoefening van taken en bevoegdheden in onze verwachting geenszins noodzaakt tot een identieke behandeling als de overige provincies, in de zin van een volwaardige toepassing van de provinciefondsuitkering.

Wij voegen hier volledigheidshalve aan toe dat het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur welke de maatstaf gelijke delen vaststelt, op grond van artikel 55, vierde lid, aan de Staten-Generaal wordt overgelegd. Beide Kamers hebben aldus de gelegenheid de ontwikkelingen op dit punt te volgen en kunnen desgewenst te kennen geven, dat bedoelde uitkering bij wet wordt vastgesteld.

De leden van de C.D.A.-fractie hebben met het oog op het toetsen van het aantal van 200 ambtenaren gevraagd naar het aantal ambtenaren bij de provincie Zeeland (exclusief het personeel van de veerdienst), alsmede naar het totale budget van deze provincie.

Met betrekking tot de omvang van het budget moge verwezen worden naar het IOO-onderzoek. In dit onderzoek heeft een financiële oriëntatie

plaatsgevonden met betrekking tot de begroting 1984 van onder meer Zeeland. Bij deze analyse is de begroting geschoond van een aantal posten, die een puur administratief karakter dragen (zoals onder meer overboekingen). De uitkomst van dit gecorrigeerde lastenniveau bedraagt, aldus het IOO-rapport, f 97,7 mln. Daar staat overigens een bedrag aan inkomsten tegenover van f 102,2 mln.

De leden van de C.D.A.-fractie hebben gevraagd naar een omschrijving van de criteria van binnen- respectievelijk buitenwater zoals die worden gehanteerd bij de toepassing van de uitkeringen van het Provinciefonds.

Artikel 160 van de Provinciewet bepaalt dat onder het aantal hectaren land, binnen- en buitenwater wordt verstaan de aantallen vastgesteld overeenkomstig de door het CBS gepubliceerde gegevens. In de oppervlakte van een provincie wordt door het CBS – naast de oppervlakte land – begrepen de oppervlakte binnenwater en de oppervlakte provinciaal ingedeeld buitenwater. Onder buitenwater wordt daarbij verstaan, het water van de Noordzee, de Waddenzee, de Eems, de Dollard en de open Zeeuwse stromen, inclusief het water dat hiermee in open verbinding staat. Binnenwater wordt als zodanig onderscheiden wanneer het breder is dan 6 meter.

De leden van de C.D.A.-fractie hebben ook gevraagd naar de reden van het verschil in hoogte van uitkering tussen binnen- en buitenwater.

In de algemene uitkering wordt voor land en binnenwater hetzelfde bedrag per hectare gehanteerd. De achtergrond hiervan is dat in het algemeen geldt dat een onderscheid tussen deze oppervlaktesoorten een onnodige detaillering zou opleveren binnen het uitkeringstelsel. Het is in het algemeen immers niet goed in te zien waarom een provincie per oppervlakte binnenwater meer dan wel minder uitgaven zou hebben te doen dan per oppervlakte land.

Onderscheid in de bedragen per hectare kan wel van belang zijn voor zover relatief grote oppervlakten water voorkomen. Bij het buitenwater geldt in alle gevallen dat sprake is van relatief grote oppervlakten. De maatstaf buitenwater is met ingang van 1983 als criterium in het Provinciefonds ingevoerd. Het bijbehorende bedrag per hectare is gebaseerd op indertijd verricht onderzoek naar de provinciale uitgaven voor buitenwater. In het geval van het Markermeer zijn wij van oordeel dat sprake is van een – uit oogpunt van provinciale kosten – zeer grote overeenkomst met provinciaal ingedeeld buitenwater. De omstandigheid dat dit water niet onderhevig is aan eb en vloed is uit kostenoogpunt ons inziens weinig relevant.

Deze leden vroegen ten slotte of de regering kan volhouden dat de instelling van de nieuwe provincie budgettair neutraal kan verlopen. Wij beantwoorden deze vraag bevestigend. Ter zake menen wij te mogen verwijzen naar de uitvoerige beschouwingen die wij in antwoord op vragen van de Tweede Kamer hebben gegeven op de blz. 19–27 van de memorie van antwoord. Op grond van de daar gepresenteerde berekeningen hebben wij overigens ook geconcludeerd dat indeling van Flevoland bij één of meer bestaande provincies zeker niet goedkoper is dan instelling van een aparte provincie voor de IJsselmeerpolders op de wijze waarop de regering dat voor ogen staat en – macro-economisch gezien – wellicht duurder.

Antwoorden op vragen en opmerkingen van de P.v.d.A.-fractie

1. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen zich af of de termijn van twee weken bedoeld in artikel 16, vijfde lid, niet erg kort is nu de Kieswet ter zake 41 dagen de gelegenheid geeft. Zou het niet juister zijn geweest om of die termijn te verlengen of om een ad-interim-voorziening te treffen opdat met ingang van de datum van instelling van de provincie provinciale staten hun gedeputeerde staten kunnen kiezen, zo vroegen deze leden.

Hier is met name van belang dat er naast het algemeen bestuur van het voorbereidingslichaam zo spoedig mogelijk een dagelijks bestuur komt dat

daadwerkelijk met de noodzakelijke voorbereidingswerkzaamheden aan kan vangen. De tijd dringt ook hier en een periode van 41 dagen moet, zeker nu het de bedoeling is, dat de provincie op 1 januari 1986 van start zal gaan, te lang worden geacht.

Men wil in dit gebied zo snel mogelijk met de provincie Flevoland van start. Dit verlangen uit zich ook in de voorbereiding van de op 18 september a.s. te houden provinciale verkiezing en alles wat daarmee verband houdt. Overigens is hier sprake van een periode van twee weken na het afleggen van de eed door de leden van het algemeen bestuur. Gerekend vanaf 18 september heeft men – volgens de huidige planning – vier weken de tijd voor de collegevorming. De planning is als volgt: verkiezingen op 18 september, onderzoek van de geloofsbrieven op 25 september en de beëdiging zeven dagen na de beslissing over de geloofsbrieven. Een ad-interim-oplossing als hierboven bedoeld komt ons minder geschikt voor. Artikel 17, derde lid, bepaalt namelijk dat besluiten van het bestuur van het voorbereidingslichaam met ingang van de datum van instelling geacht worden te zijn genomen door het bestuur van de provincie. Een ad-interim-oplossing zou aan het karakter van de besluiten van het dagelijks bestuur in elk geval materieel afbreuk kunnen doen.

Deze oplossing spoort bovendien niet met de aan de wet ten grondslag liggende gedachte van een naadloze overgang van voorbereidingslichaam naar provinciaal bestuur. Wij achten het overigens zeer wel denkbaar dat het voorbereidingslichaam de tijd tussen aantreden en datum van instelling gebruikt voor het maken van afspraken over hoofdpunten van provinciaal beleid, uitmondend in een college-programma. Het ligt niet op de weg van regering of wetgever hierover uitspraken te doen.

2. De leden van de fractie van de P.v.d.A. vroegen wanneer het voorbereidingslichaam voor het eerst bijeen komt en wat «zo spoedig mogelijk na de verkiezing» als bedoeld in artikel 14 is.

De beëdiging van de leden van het algemeen bestuur zal plaatsvinden zodra de toelating van meer dan de helft van het aantal leden onherroepelijk is geworden, dat wil zeggen zeven dagen na de beslissing over hun geloofsbrieven. Verwezen wordt in dit verband naar hetgeen artikel O9 van de Kieswet bepaalt ten aanzien van provinciale staten.

3. De leden van de P.v.d.A.-fractie hebben gelijk wanneer zij tot de conclusie komen dat een inwoner van Urk of de Noordoostpolder tegelijk lid van het provinciaal bestuur van Overijssel en van het bestuur van het voorbereidingslichaam kan zijn. Een tegenstrijdigheid van behartiging van belangen op dit – mogelijk wat theoretische – punt vrezen wij niet. In de eerste plaats hebben wij geen enkele reden om aan te nemen dat betrokkene(n) zich niet van zijn/hun inderdaad wat delicate positie bewust zou (den) zijn. In de tweede plaats mag worden verwacht dat de mede-bestuursleden van betrokkene(n) op dit punt de nodige oplettendheid zullen betrachten.

Van belang is overigens verder dat het voorbereidingslichaam tot taak heeft de provincie Flevoland voor te bereiden; het heeft zelf, op het gestelde in artikel 17, tweede lid na, geen provinciale bevoegdheden.

4. De leden van de P.v.d.A.-fractie zagen onze stelling dat de nieuwe provincie geen copie van de bestaande provincies zal worden aan de hand van onze opmerkingen over de doelmatigheid, flexibiliteit en over het tegengaan van bureaucrativering en overbodige procedures gaarne wat nader toegelicht.

Wij menen hier te mogen verwijzen naar de al eerder beantwoorde vraag van de leden van de C.D.A.-fractie over dit onderwerp (antwoord nr. 4.)

5. De leden van de fractie van de P.v.d.A. vroegen hoe de artikelen 17 en 26 zich tot elkaar verhouden en wat in dat verband de relatie met artikel 53 is.

Het bestuur van het voorbereidingslichaam is niet bevoegd om aan besluiten van het provinciaal bestuur van Overijssel hun rechtskracht te

ontnemen. Wel doet zich de situatie voor dat in het gebied van de Noord-oostpolder en Urk verschillende overheidslichamen dezelfde onderwerpen mogen regelen.

Afgezien van het feit dat deze situatie maar van korte duur zal zijn, zijn wij van mening dat goed overleg tussen het provinciaal bestuur van Overijssel en het bestuur van het voorbereidingslichaam dit soort problemen zal moeten voorkomen.

6. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen zich af waarom in artikel 53, tweede lid, artikel 41 niet van overeenkomstige toepassing is verklaard.

Artikel 41 heeft betrekking op ambtenaren met een overeenkomst naar burgerlijk recht. Genoemd artikel is niet van overeenkomstige toepassing verklaard omdat zich formatief onder de in artikel 53, tweede lid, bedoelde groep dergelijke ambtenaren niet bevinden.

Antwoorden op vragen en opmerkingen van de V.V.D.-fractie

De leden van de V.V.D.-fractie hebben voorsnog ernstige bezwaren tegen een nieuwe provincie met een zo beperkt draagvlak, zowel wat het aantal inwoners betreft als wat betreft het aantal gemeenten. Naar de mening van de regering, aldus deze leden, zal deze provincie in het jaar 2010 evenveel inwoners hebben als de provincie Zeeland dan, zij het dat de inwoners van Zeeland over een dertigtal gemeenten zijn verdeeld.

Bezwaren tegen het aantal van zes gemeenten gaan aan enkele wezenlijke punten voorbij. Immers in de nieuwe provincie is de schaal van de gemeenten dusdanig dat gemeentelijke herindeling niet noodzakelijk is. Het zijn weliswaar zes gemeenten, maar daartoe behoren dan wel de in oppervlakte twee grootste gemeenten van Nederland: de gemeenten Noordoostpolder en Dronten, met daarin 14 – inderdaad levenskrachtige – woonkernen. In de nieuwe provincie liggen in totaal 20 woonkernen.

De vergelijking met het dertigtal Zeeuwse gemeenten gaat in dit verband dan ook niet helemaal op. Twaalf Zeeuwse gemeenten hebben minder dan 4000 inwoners en 19 minder dan 10 000. Alleen de grootste gemeenten in Zeeland kunnen zich – qua inwonertal – thans nog meten met Lelystad en Almere. Overigens verwijzen wij op dit punt ook naar de beschouwingen die wij in antwoord op vragen van de C.D.A.-fractie (antwoord nr. 3) hebben gegeven over de relatie tussen het draagvlak en het aantal gemeenten. Wij achten gelet op het voorgaande in de onderhavige situatie het draagvlak van zes gemeenten dan ook voldoende.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen zich af of de groeikernstatus van Almere en Lelystad voldoende is om een andersoortige ontwikkeling tegen te houden. In dat verband wordt door deze leden verondersteld dat de ontwikkeling van de bevolkingssomvang van de nieuwe provincie zal worden vertraagd.

De bevolkingssomvang in het gebied van de nieuwe provincie gedurende de periode 1980–1985 vertoont een betrekkelijk gelijkmatige ontwikkeling over de jaren. Waren er op 1 januari 1980 113.088 inwoners in het gebied, op 1 januari 1985 waren dat er 170.239. Een groei in 5 jaar van ca. 57 000 inwoners. De groei per jaar komt daarmee op een niveau van ca. 11 000 inwoners per jaar.

In de loop van de tijd zal de groei in toenemende mate voor rekening komen van de natuurlijke aanwas en neemt, wij gaven dat eerder al aan, de betekenis van de opvangfunctie geleidelijk af.

In de bevolkingsprognose komt dat tot uitdrukking waar uitgegaan is van een groei van 10 000 mensen per jaar tot 1990. Na 1990 wordt verondersteld dat de bevolking van de nieuwe provincie zal groeien met ca 7000 à 8000 mensen per jaar tot 2000.

Omstreeks 1990 zal de groei van de bevolking in het gebied van de nieuwe provincie dus zeker verminderen. Met deze gedifferentieerde groei is rekening gehouden in de globale bevolkingsprognose voor het jaar 2010. Het draagvlak van de nieuwe provincie qua aantal inwoners komt daarmee

echter niet op een naar de mening van de regering te laag niveau te liggen. Alleen in de startfase zal sprake zijn van een naar verhouding betrekkelijk gering aantal inwoners.

De leden van de V.V.D.-fractie vrezen dat de zes gemeenten en de provincie «te dicht op elkaars lip zullen gaan zitten».

Met de leden van de V.V.D.-fractie zijn wij het eens dat dat een te betreuren ontwikkeling zou zijn. Dit probleem is dus niet alleen te ondervangen door het aantal gemeenten per provincie zo groot mogelijk te doen zijn. Overigens moet geconstateerd worden dat er voorbeelden genoeg zijn van zulke klachten in bestaande grote provincies. Zo kan gewezen worden op het rapport «Spoorzoeken in de verhouding tussen provincie en gemeenten» van de vakgroep bestuurskunde van de Vrije Universiteit. Daarin kan dus geen argument liggen tegen de provincie Flevoland. Wel kan dit als argument gelden om het apparaat van de nieuwe provincie zo doelmatig mogelijk op te zetten.

In dit verband willen wij ook verwijzen naar de mening van de bestuurders in het gebied zelve. De besturen van de zes gemeenten zijn van mening dat de bestuurscultuur in dit gebied zodanig is, dat voor deze stijl van besturen niet gevreesd hoeft te worden.

Deze opvatting is ook met nadruk verwoord in de concept-programma's die P.v.d.A., C.D.A. en V.V.D. hebben opgesteld voor de komende provinciale verkiezingen in Flevoland. Dit sterkt ons in de verwachting dat de vrees van de V.V.D.-fractie ongegrond is. Op de taken van het toekomstig provinciaal bestuur van Flevoland zijn wij overigens in antwoord op vragen van de C.D.A.-fractie (antwoord nr. 3) uitvoerig ingegaan.

De leden van de V.V.D.-fractie stellen op dit punt verder dat er een haast onbedwingbare neiging bij gedeputeerde staten zal ontstaan zich bij gebrek aan (andere) zinvolle arbeid, meer dan wenselijk is op het terrein van de gemeenten te bewegen. Als voorbeeld noemen deze leden de stelling op pagina 25 van de memorie van toelichting dat het nieuwe provinciale bestuur de taak heeft een meer zelfstandige stedelijke ontwikkeling in Almere en Lelystad te stimuleren.

Uit hetgeen hierboven door ons is gezegd blijkt dat wij er niet vanuit gaan dat provinciale bestuurders van Flevoland zich meer dan hun collega's in de overige provincies met de gemeenten bezig zullen gaan houden. De verwijzing naar de betreffende stelling op pagina 25 van de memorie van toelichting vinden wij niet terecht. Het zal duidelijk zijn dat de provincie ook op dit punt niet verder zal kunnen reiken dan haar bevoegdheden toestaan. Provincie en gemeenten zullen op deze punten elkaar moeten en kunnen aanvullen.

Wat het aantal ambtenaren betreft zijn de leden van de V.V.D.-fractie er helaas niet van overtuigd, dat de Wet van Parkinson ook niet in dit nieuwe gebied een rol zal spelen. Op dit punt hopen wij deze leden gerust te kunnen stellen. De budgettaire positie van de provincie Flevoland zal naar onze mening garant staan voor een doelmatig beleid op dit punt.

Deze leden zijn verder van mening dat onder andere uit het kunstmatig laag houden van het aantal gedeputeerden blijkt dat deze provincie er niet één wordt als de 11 andere. In dit verband moeten wij er echter op wijzen dat artikel 15, lid 2, der wet afwijking van artikel 29 van de Provinciewet voor de tweede onderscheidenlijk de daaropvolgende zittingsperioden van provinciale staten (zolang het aantal leden minder dan 47 bedraagt) facultatief stelt.

De leden van de V.V.D.-fractie stelden vervolgens enkele vragen over de financiële bepalingen uit het wetsontwerp. Zij hebben in de nota naar aanleiding van het eindverslag gelezen dat de regering een minimum aanbod van 25 mln. aan de nieuwe provincie doet.

Het genoemde bedrag heeft betrekking op het bedrag dat de regering thans als indicatie hanteert voor de uitkering uit het Provinciefonds. Daarnaast zal de provincie overige baten genieten op grond van specifieke uitkeringen en eigen inkomsten. De totale financiële middelen zullen dan

een bedrag van ca. f40 mln. belopen. Dit begrotingstotaal achten wij voldoende bij een totaal aantal ambtenaren van ca. 200.

De leden van de V.V.D.-fractie hebben twijfels of het de regering zal lukken blijvend het budgettaire neutrale karakter te waarborgen en stellen dat indien dit niet zal lukken dit nimmer ten koste mag gaan van de andere provincies.

Wij verwijzen ook naar het antwoord op vragen van de C.D.A.-fractie over dit onderwerp. Met de stellingname van deze fractie dat een onverhoopt noodzakelijke toename van de middelentoedeling uit het Provinciefonds aan de voorgenomen provincie op termijn niet ten koste mag gaan van de overige provincies kunnen wij vooralsnog instemmen. Een en ander zal worden betrokken bij het onderzoek naar de financiële verhouding tussen Rijk en provincie dat door de eerste ondergetekende aan de Tweede Kamer is toegezgd. (Handelingen, vergaderjaar 1984-1985, blz. 4944).

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen of het ook de bedoeling is dat de provincie Gelderland gaat bijdragen nu ook daar een enkele taak, met name van de Commissaris der Koningin gaat wegvallen.

De taken die thans door de provincie Gelderland voor het Flevogebied worden vervuld zijn gering in omvang. Deze taken regarderden veelal bevoegdheden opgedragen aan de Commissaris van de Koningin. Voor de hier beoogde taken ontvangt de provincie Gelderland van de zijde van het Ministerie van Binnenlandse Zaken een vergoeding. Tot bijdragen van de zijde van de provincie Gelderland zal het wegvallen van de hier bedoelde taken en middelen niet leiden.

De leden van de V.V.D.-fractie hebben zich afgevraagd of er niet een betere oplossing voor de provinciale indeling van Flevoland te vinden is dan de door de regering voorgestelde provinciewording. Wij hebben met instemming geconstateerd dat ook deze leden opdeling van het gebied Flevoland geen goede oplossing zouden vinden en als ongewenst van de hand wijzen. Deze leden menen dat indeling van het gebied Flevoland bij Gelderland een betere oplossing is dan de oprichting van een provincie Flevoland. Inhoudelijke argumenten voor deze oplossing voeren deze leden evenwel niet aan. Reeds eerder, ook in deze memorie, hebben wij gewezen op de inhoudelijke argumenten die tegen indeling van het gebied bij Gelderland kunnen worden aangevoerd. Er zijn immers onvoldoende bestuurlijke en maatschappelijke banden tussen het gebied Flevoland en de provincie Gelderland. Vanuit Lelystad en Almere is er geen enkele oriëntatie op de provincie Gelderland. De in dit verband genoemde elektriciteitsvoorziening achten wij van ondergeschikt belang.

De V.V.D.-leden verwachten niet dat Gelderland deze toedeling van Flevoland zal afwijzen. Zij hebben hier overigens geen aanwijzingen voor, zo stelden zij. Wij verwachten daarentegen dat het provinciaal bestuur van Gelderland deze oplossing wel van de hand zal wijzen. Provinciale staten van Gelderland hebben zich destijds op het standpunt gesteld dat zij het standpunt van de bevolking respecteren en dat zij met een aparte polderprovincie kunnen instemmen. Wij hebben geen aanwijzingen dat de provincie deze mening heeft herzien. Evenmin hebben wij aanwijzingen dat de provincie Gelderland bedoeld uitgangspunt als zodanig heeft verlaten.

Hieronder lichten wij overigens nog toe dat een indeling van Flevoland bij een of meer bestaande provincies duurder zal blijken te zijn dan de door ons voorgestelde instelling van een provincie Flevoland.

De leden van de V.V.D.-fractie zijn van mening dat de reactie van provinciale staten van Noord-Holland inzake de instelling van een aparte polderprovincie, destijds mede is ingegeven door de gedachte dat de bedoelde toevoeging de toen dreigende opdeling van Noord-Holland alleen maar zou kunnen bevorderen. Hierover merken wij in de eerste plaats op dat de juistheid van deze bewering niet is aangetoond. In de tweede plaats zouden wij een dergelijke redenering van Noord-Holland niet consistent achten en dus niet

waarschijnlijk. Noord-Holland wees indertijd immers mini-provincies af. In een pleidooi tegen mini-provincies zou toch niet passen dat men de instelling van een gelijksoortige provincie zou gaan bepleiten. Veeleer is het zo, dat Noord-Holland bij de afwijzing van mini-provincies de mogelijke polderprovincie niet tot die categorie rekende.

De leden van de V.V.D.-fractie sluiten zich wat hun voorlopige voorkeur betreft aan bij datgene wat bij voorbeeld door de Raad van State werd opgemerkt over de bestuurlijke ervaring van de bestaande provincies.

Ook naar onze mening lijkt het geen twijfel dat de bestaande provincies over een rijke ervaring beschikken. In voorgaande stukken hebben wij echter gewezen op de specifieke eigen karakteristieken van het nieuwe land die bijzondere bestuurlijke aandacht vragen. Het valt te betwijfelen of deze bijzondere aandacht gevraagd mag worden van de bestaande provinciale besturen, zonder dat een van de kleuren uit dat nieuwe palet minder aandacht zou verkrijgen dan noodzakelijk is. Het provinciaal bestuur over de polders is geen taak die er «even bij kan worden gedaan».

De opmerking op blz. 20 van de memorie van toelichting dat een blik op de kaart duidelijk maakt, dat de indeling van Flevoland bij een bestaande provincie een zeer gekunstelde oplossing zou zijn gezien de bestaande verbindingen, bracht de leden van de V.V.D.-fractie tot de opmerking, dat een groot deel van deze bezwaren zou worden weggenomen door van het gebied van de vier gemeenten een samenwerkingsgebied ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen te maken.

Wij hebben daaruit gelezen dat deze leden daarmee impliciet onze mening delen dat indeling van Flevoland bij een bestaande provincie een gekunstelde oplossing zou zijn gezien de bestaande verbindingen.

Wij geloven niet dat de instelling van een samenwerkingsgebied de bezwaren tegen toevoeging aan een bestaande provincie weg zou nemen. Een dergelijk samenwerkingsverband is er immers niet voor het oplossen van provinciale vraagstukken, maar voor de samenwerking van gemeenten.

De leden van de V.V.D.-fractie merkten op dat de regering vrij vaag is gebleven over de kosten, die indeling bij een bestaande provincie met zich meebrengt. Deze leden stellen dat ondergetekenden niet bereid zijn deze cijfers hard te maken. Er is geenszins sprake van een weigering om de kosten van alternatieve bestuurlijke vormgeving nader aan te geven. Voor zover de cijfers bekend zijn zijn deze in de schriftelijke stukken aan de Tweede Kamer gepresenteerd. In de memorie van antwoord alsmede in de nota naar aanleiding van het eindverslag is aangegeven dat van het in het ICO-rapport gepresenteerde referentielastenniveau voor Flevoland ad f 76,5 mln. afgeleid kan worden welk bedrag is gemoeid met het bestuur van Flevoland bij indeling bij een of meerdere provincies. Daarbij is in de memorie van antwoord een tweetal correcties aangegeven voor het totaal bedrag van ca. f 19 mln., op grond waarvan wordt aangenomen dat de kosten van toedeling van Flevoland aan een andere provincie een bedrag aan bestuurskosten van ca. f 57 mln. vergt.

Rekening houdend met mogelijke effecten van schaalvergroting zal dit bedrag wellicht enigszins lager kunnen uitvallen. Dit zal evenwel niet dusdanig zijn dat daarmee het substantiële verschil met het maximale bedrag ad f 40 mln. van de voorgestelde provincie verdwijnt. De ondergetekenden kunnen op grond van het onderzoek van het ICW en de door de provincie Overijssel geleverde cijfers niet anders concluderen dan dat een aparte provincie Flevoland op de wijze (en dat is van essentieel belang) waarop de regering dat voor ogen staat zeker niet duurder behoeft te zijn en naar verwachting zelfs goedkoper zal zijn dan indeling bij één of meer van de bestaande provincies.

De leden van de V.V.D.-fractie erkennen dat de keuze voor een andere provinciale indeling dan in het voorstel van wet wordt voorgestaan vertraging tot gevolg zal hebben. In dat verband memoreren zij ook, dat de bevolking dan gedurende die tijd niet kan bijdragen aan de samenstelling

van de Eerste Kamer. Zij spreken hier over een staatsrechtelijk voorrecht.

In de visie van de regering is het echter geen voorrecht maar een recht om deze bijdrage te leveren. Dit geldt ook voor het kiezen van een eigen provinciaal bestuur. Aan de situatie dat een steeds groter wordende groep van de bevolking (thans ca. 80 000 kiesgerechtigden) geen eigen provinciaal bestuur kan kiezen en geen invloed heeft op de samenstelling van de Eerste Kamer dient zo spoedig mogelijk een einde te worden gemaakt. Wij hopen dat de leden van de V.V.D.-fractie daaraan hun medewerking zullen willen geven.

Antwoorden op vragen en opmerkingen van de S.G.P.-fractie

1. De leden van de S.G.P.-fractie hebben gevraagd waarom ten aanzien van de opdeling van het gebied Flevoland in de memorie van toelichting nog gesproken wordt van niet «wenselijk» en in de memorie van antwoord van niet «mogelijk». Zij willen tevens weten om welke inhoudelijke redenen het «nu» niet meer mogelijk is.

In de memorie van toelichting hebben wij (op blz. 19) gezegd, dat een provinciale opdeling van het gebied niet dient te worden bevorderd. Daar hebben wij in de memorie van toelichting diverse argumenten voor aangedragen.

In de memorie van antwoord hebben wij in de paragraaf «De polderprovincie en mogelijke alternatieven» over de opdeling van Flevoland gezegd dat opsplitsing van de hand moet worden gewezen.

Ons inziens bestaat er in dezen dan ook geen verschil tussen de memorie van toelichting en de memorie van antwoord.

De opmerking gemaakt op blz. 13 van de memorie van antwoord zoals door de leden van de S.G.P.-fractie bedoeld slaat op de afwijzende reacties van de Tweede-Kamerfracties ten aanzien van de opdeling van Flevoland.

2. In antwoord op een desbetreffende vraag van de leden van de S.G.P.-fractie kan worden gesteld dat de kwalificatie «mammoetprovincie» met name op de oppervlakte en het aantal streken/regio's van een provincie betrekking heeft.

Het zal duidelijk zijn dat er op dit punt geen exacte maatstaven bestaan. Wij zijn echter wel van mening dat toevoeging van Flevoland aan de provincie Gelderland deze provincie te groot zou maken voor verantwoord provinciaal bestuur. Zoals eerder aangegeven is deze provincie thans reeds de grootste in oppervlakte. Teveel verschillende gebieden zullen dan om provinciale aandacht vragen.

Voor Flevoland klemt dit te meer, omdat indeling van dit gebied bij welke omliggende provincie dan ook noch bestuurlijk noch maatschappelijk gedragen wordt.

3. De leden van de S.G.P.-fractie merkten terecht op dat indien de gemeenten Urk en Noordoostpolder zouden worden opgenomen in de nieuwe provincie, provinciale staten van Overijssel ongeveer 1½ jaar fungeren in een samenstelling die niet helemaal gebaseerd is op de uitslag van de verkiezing in het overblijvend gebied van die provincie. Op een vraag van deze leden hoe provinciale staten van Overijssel zouden zijn samengesteld indien de statenverkiezingen van 1982 alleen dit overblijvend gebied had betroffen kan het volgende worden geantwoord.

Provinciale staten zouden in dat geval uit 59 in plaats van 63 leden hebben bestaan. De zetelverdeling zou als volgt zijn geweest, waarbij in de tweede kolom het huidige aantal zetels is weergegeven:

CDA	25	27
PvdA	12	13
VVD	10	10
D'66	4	5
PSP/CPN	2	2
SGP	2	2
RPF	2	2
GPV	1	1
PPR	1	1

4. De leden van de S.G.P.-fractie hebben gevraagd wanneer en op grond van welke criteria er sprake is van levenskrachtige dorpen?

De vraag van deze leden laat zich moeilijk in algemene zin beantwoorden. Van belang voor het functioneren van kleine kernen is een zo groot mogelijke betrokkenheid van de bewoners bij het lokale gebeuren. Over het algemeen is daarbij de aanwezigheid van elementaire basisvoorzieningen vereist. Ook de aanwezigheid van een bloeiend verenigingsleven is van belang voor de levenskrachtigheid. In dit verband kan worden gewezen op bij voorbeeld de kern Espel (1451 inwoners in 1983) alwaar verenigingen bestaan voor biljarten, bowling, klaverjassen, midgetgolf, paardesport, tafeltennis, tennis, voetbal, vissen en schaatsen. Ook is er een kleuterschool en twee scholen voor g.l.o., een postkantoor en een kerk.

Ook in de andere kleine kernen zijn de meeste van de hierboven genoemde verenigingen en voorzieningen aanwezig. Naast primaire voorzieningen kan gedacht worden aan een goede volkshuisvesting, werkgelegenheid en verkeers- en vervoersverbindingen.

De volkshuisvesting in de kleine kernen laat in het algemeen weinig of niets te wensen over. De werkloosheid lag gemiddeld in de kleine kernen in 1983 in het gebied van de nieuwe provincie onder het landelijk gemiddelde.

De verkeersverbindingen zijn vrijwel allemaal van recente datum en in goede staat. Alle kleine kernen in het betrokken gebied zijn bereikbaar door middel van openbaar vervoer.

5. De leden van de S.G.P.-fractie hebben gevraagd wat wij onder een «langzamerhand volwaardige infrastructuur» en een «respectabel aantal inwoners» verstaan.

Daar begrijpen wij respectievelijk onder: een infrastructuur waarvan – voor zover ooit van voltooiing gesproken mag worden – de voltooiing in het nabije verschiet ligt en voor zover dat betreft het tweede begrip: circa 170 000 inwoners.

6. De vraag van de S.G.P.-fractie naar de maximale opbrengst aan opcenten motorrijtuigenbelasting laat zich vooralsnog slechts bij wijze van veronderstelling beantwoorden.

Voor Oostelijk en Zuidelijk Flevoland bedraagt de opbrengst aan opcenten in 1985 naar raming f 1,7 mln. Hierbij wordt ingevolge het Koninklijk besluit van 12 mei 1981, nr. 9, voor het opcentenpercentage aangesloten bij de provincie Gelderland. Dit percentage bedraagt thans 17.

Het maximaal toegestane opcentenpercentage is thans 27,1. Toepassing van dit maximale percentage voor Oostelijk en Zuidelijk Flevoland zou tot een opbrengst aan opcenten van ca. f 2,7 mln. leiden.

Bij dit bedrag moet worden opgeteld de opbrengst aan opcenten voor het gebied Noordoostpolder/Urk. Deze opbrengst kan worden geraamd door de totale opbrengst van Overijssel – op basis van inwoneraantallen – te relateren aan Noordoostpolder/Urk. Voor 1985 is de raming in Overijssel van de opcenten f 11,5 mln. bij een opcentenpercentage van 18. Hantering van het maximaal toegestane percentage zou leiden tot een opbrengst van f 17,3 mln. Toerekening van het deel van de opcenten naar Noordoostpolder/Urk leidt tot een bedrag van f 0,8 mln. Dit bedrag te zamen met het eerdergenoemd bedrag van f 2,7 mln., ofwel circa f 3,5 mln. kan als maximale opbrengst opcenten voor de voorgestelde provincie worden beschouwd.

7. Wij delen de hoop van de leden van de S.G.P.-fractie dat de voorgestelde provincie op een aantal terreinen voor de andere provincies interessant vergelijkingsmateriaal zal opleveren. Wij hopen dan ook, dat het toekomstig provinciaal bestuur dat als uitdaging zal zien. Een efficiënt provinciaal functioneren zal ongetwijfeld een stimulans voor andere provincies betekenen.

Wij delen de hieraan door deze leden gekoppelde conclusie niet, dat dus de kosten van de bestaande provincies kunnen worden verlaagd en dat de rijksmiddelen voor de provincie in de toekomst kunnen worden verminderd.

Wij willen hier volstaan met een verwijzing naar de door de eerste ondergetekende tijdens de behandeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer toegezegde studie naar de financiële verhouding tussen Rijk en provincie.

8. De leden van de S.G.P.-fractie hebben gevraagd naar welke mogelijkheden de voorkeur van de regering uitgaat indien de Eerste Kamer vorming van een aparte polderprovincie niet wenselijk zou vinden.

Zoals elders in deze memorie en ook in de eerder gewisselde parlementaire stukken is aangegeven, acht de regering besluitvorming over de provinciale indeling van de IJsselmeerpolders thans noodzakelijk. Zij acht daarvoor de instelling van een provincie Flevoland de meest aangewezen oplossing.

Opdeling van Flevoland over de aangrenzende provincies of indeling van het geheel bij een van de provincies op het oude land achten wij onwenselijk, zo niet welhaast onmogelijk. Thans ligt het onderhavige voorstel bij de Eerste Kamer ter beoordeling voor. Het lijkt ons niet opportuun voorkeur uit te spreken over door ons afgewezen alternatieven ter zake.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
J. G. Rietkerk

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes